

ל' ניסן תשע"ו
08 מאי 2016

אל: מר עופר איקו
מנהל תחום ניהול רשומות ומידע
הממונה על חופש המידע
לשכת סמנכ"ל בכיר למנהל ומשאבי אנוש

הנדון: בקשה לקבל מידע בהתאם לחופש המידע - של"ץ בשירות המבחן לנוער

מסמך זה מפרט את פעילות השל"ץ (שירות לתועלת הציבור), הנעשה בשירות המבחן לנוער במשרד הרווחה והשירותים החברתיים. השירות פועל על פי "חוק הנוער שפיטה ענישה ודרכי טיפול" התשל"א 1971.

הנערים המופנים לביצוע של"ץ בהתאם להחלטות ולצווים של בתי המשפט. חלק מההחלטות השיפוטיות הינן לפי דרכי טיפול לפי סעיף 26 (6) לחוק הנוער: "מתן כל הוראה אחרת בדבר התנהגות הקטין אם הדבר דרוש, לדעת בית המשפט, לטיפול בו". חלק מהשופטים מפנים לפי חוק השל"ץ.

השופטים לא תמיד מציינים בהחלטותיהם את הסעיף בחוק עליו הם נשענים.

שירות לתועלת הציבור (של"ץ): הנו חלק מתהליך התערבות עם קטינים עוברי חוק, בשירות מבחן לנוער, ומבוצע על ידי הנער כתיקון לחברה/קהילה על הנזק שגרם בעקבות ביצוע העבירה. הנערים מופנים לביצוע עבודות השל"ץ על-ידי קציני המבחן, באמצעות צו של שופט לפי חוק הנוער שפיטה, ענישה ודרכי טיפול.

פעילות זו מעניקה לבני הנוער אפשרות להפגין יוזמה, לפתח ולבטא את כישוריהם, תורמת לשיקומם באמצעות שילובם מחדש בחברה, מסייעת לטיפוח אחריות חברתית, ודאגה לרווחת אחרים, חשיפה למצוקות של אוכלוסיות שונות בקהילה, לניצול קונסטרוקטיבי של זמן פנוי, לפיתוח כישורים והקניית הרגלי עבודה, כגון: עמידה בלוח זמנים, התמדה, קבלת סמכות, אחריות לגבי תפקיד וכד'.

מערכת אכיפת החוק מרבה לראות בפעילות זאת מרכיב מרכזי בהחלטותיה לגבי הקטינים.

הגורמים המפנים את הנערים לביצוע שלי"ץ הם:

- א. **בית המשפט לנוער** - המטיל על הנער ביצוע שלי"ץ בצו, כחלק מגזר הדין, לפי סעיף 26(6) או לפי חוק השלי"ץ. השופט קובע את מספר שעות השלי"ץ ואת מועד סיומו.
 - ב. **היועץ המשפטי לממשלה** - לאחר פתיחת כתב אישום, לעניין החלטה על עיכוב הליכים.
 - ג. **קציני המבחן** - המפנים את הנערים לאחר ביצוע תהליך החקירה הפסיכו סוציאלית במסגרתה, מביעים הקטינים רצון לבצע תיקון לחברה/לקהילה על הנזק שגרמו בשל ביצוע העבירה.
- הפעלת מערך השלי"ץ נעשית מסוף שנת 2011 בסיוע מיקור - חוץ, באמצעות מכרז פומבי אותו מפרסם המשרד.

נתונים:

במהלך השנים 2010 - 2011 הופנו לתכנית השלי"ץ כ- 1,500 נערים מכל הארץ.

הפניות לשלי"ץ בפילוח לפי שנים:

2012	- 1,694
2013	- 1,822
2014	- 2,057
2015	- 2,381

טווח השעות הממוצע:

- 20-80 שעות - 62% מכלל הנערים המופנים לביצוע שלי"ץ.
- 81-200 שעות - 31% מכלל הנערים המופנים לביצוע שלי"ץ.
- 200-600 שעות - 7% מכלל הנערים המופנים לביצוע שלי"ץ.

מקומות ביצוע השלי"ץ - הנערים מבצעים את השלי"ץ במסגרות: ציבוריות, ממשלתיות, מוניציפליות או בגופים ללא מטרת רווח(מלכ"ר), עמותות, חברה לתועלת הציבור, שמטרתם לתת שירות לציבור ולזולת.

כגון: מתנס"ים, בתי ספר, פנימיות, יחידות להתנדבות עירוניות, מסגרות לאוכלוסיות נזקקות: מוסדות קשישים, נכים, חולים, עמותות לחלוקת מזון ועוד.

מספר המסגרות בהן מבוצע השל"ץ - הינם בפריסה ארצית וכוללים מאות מקומות ברחבי הארץ.

המלצות לשל"ץ - מוגשות ע"י קצין המבחן במסגרת התסקיר, באופן מבוסס ומנומק. ההמלצה מחייבת תכנון וחשיבה לגבי ההיקף ואורך הזמן הכולל, זאת על מנת שהנער יוכל למלא אחר הצו שיינתן לו. לפיכך, קצין המבחן שוקל את מספר השעות שהקטין יכול לבצע במהלך השבוע בהתחשב: בנסיבות חייו של הקטין, סדר יומו, חומרת הפגיעה ומידת התיקון הנדרשת.

התאמת מקום ביצוע השל"ץ לנערים נעשית על בסיס- סוג העבירה ומאפייניה, אזור גיאוגרפי, נגישות, תחבורה ציבורית, מועדי ושעות פעילות המקום והתאמתם לסדר היום של הנער, אופי פעילות המקום, מקום פנוי, כישורים והעדפות אישיות של הנער.

כמות השעות וסוג השל"ץ שנקבע ואשר הומלץ - מדובר בבדיקה הדורשת הקצאת משאבים בלתי סבירה.

ראה הנימוקים שכתבה גבי רחל ויינשטיין במסמך שרות המבחן למבוגרים והינם - רלוונטיים גם לשרות המבחן לנוער.
מדובר ב- **11,000 נערים** שהופנו לביצוע של"ץ במהלך השנים 2010-2015.

בברכה,
אפי ברור
קצין מבחן ראשי לנוער
ומנהל השירות

